

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3164/2015. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.305/2014/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó 2015. február 10-én a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság főtítkárnak felhívására 2015. április 9-én kiegészítette.
- [2] 1.1. Az indítványozó 2001. február 20-tól köztisztviselőként állt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: Hivatal) alkalmazásában. Az indítványozó köztisztviselői jogviszonya 2010. július 6-i hatállyal kormánytisztviselői jogviszontya alakult át. A Hivatal az indítványozó kormánytisztviselői jogviszonyát 2011. április 28-án közölt felmentéssel indokolás nélkül megszüntette. Az okirat a felmentés indokolását a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 8. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján nem tartalmazta.
- [3] 1.2. Az indítványozó a munkáltatói intézkedés ellen 2011. május 27-én a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult, keresetében a felmentés jogellenességének és rendeltetésellenességének megállapítását kérte. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 22.M.3656/2012/10. számú ítéletében megállapította, hogy a Hivatal jogellenesen szüntette meg az indítványozó kormánytisztviselői jogviszonyát. Az ítélet indokolása szerint a Hivatal megsértette a rendeltetészerű joggyakorlás követelményét [a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény, a továbbiakban: régi Mt. 4. § (1)–(2) bekezdései], illetve intézkedése azért is jogellenes, mert az Alkotmánybíróság

által a 8/2011. (II. 18.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) megsemmisített Ktjt. 8. § (1) bekezdés *b*) pontjára alapította, ami nemzetközi jogi normákat is sért (az Európai Unió Alapjogi Chartájának 30. cikkét, az Európai Szociális Charta 24. cikkét).

- [4] Az elsőfokú ítélet ellen a Hivatal nyújtott be fellebbezést, álláspontja szerint a felmentés tételes jogi szabályt nem sértett, önmagában nem minősülhet rendeltetésellenes joggyakorlásnak az a körülmény, hogy az indítványozó felmentésére olyan jogszabály alapján került sor, amelynek alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság a felmentés időpontjában már megállapította, mert a *pro futuro* megsemmisítés az alkotmányellenes jogszabály határozott ideig fennálló alkalmazásának lehetőségével és egyben kötelezettségével jár mindenki számára.
- [5] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Mf.640.982/2013/5. számú közbelső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét közbelső ítéletnek tekintette, és a jogellenességet megállapító rendelkezést helybenhagyta. Az ezt meghaladó ítéleti döntést hatályon kívül helyezte, és a jogkövetkezmények vonatkozásában az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.
- [6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi indokaival és érveivel csak részben értett egyet, a döntést azonban a jogalap vonatkozásában érdemben helyesnek találta, míg az indítványozó összegszerű kereseti kérelmére vonatkozóan azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság nem megfelelő jogszabály alapján rendelkezett az indítványozó elmaradt járandóságait illetően.
- [7] A jogerős közbelső ítélet ellen a Hivatal felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amiben azt állította, hogy az eljáró bíróságok mellőzték a bizonyítási indítványát, a döntésnek az elsőfokú bíróság az indokát sem adta, míg a másodfokú bíróság által előadottak törvénysértőek. Az indítványozó csatlakozó felülvizsgálati kérelemben elsődlegesen a jogerős közbelső ítélet hatályon kívül helyezését, és a keresetének történő helytadást kérte az elsőfokú ítélet hatályában történő fenntartása mellett, annak indokolásbeli kiegészítésével. Másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 32. § (2) bekezdése, és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f*) pontja alapján forduljon az Alkotmánybírósághoz, és a Ktjv. 8. § (1) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát, és az egyedi ügyben történő alkalmazási tilalom kimondását indítványozza.
- [8] A Kúria Mfv.I.10.305/2014/9. számú ítéletével a közbelső ítéletet hatályon kívül helyezte, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét megváltoztatva az indítványozó keresetét elutasította. A Kúria leszögezte, hogy

a Hivatal a *pro futuro* megsemmisítés miatt még hatályban lévő jogszabály alapján szüntette meg az indítványozó jogviszonyát, aki a rendeltetésellenes joggyakorlást bizonyítani nem tudta, emiatt a Hivatal intézkedése jogellenesnek nem tekinthető. A Kúria arra is rámutatott, hogy a bírói gyakorlat következetes abban, hogy önmagában az Abh.-t követően közölt indokolás nélküli felmentés nem rendeltetésellenes. A Kúria azt is kifejtette, az indítványozó csatlakozó felülvizsgálati kérelme eljárásjogi jogsértésként megjelölt, azonban a felmentés Szociális Chartába és Alapjogi Chartába ütközése miatt a jogalapra, és így az ügy érdemére vonatkozó jogkérdéseket érint. Ez azonban a Hivatal felülvizsgálati kérelmén túlmutató jogalapként önállóan, felülvizsgálati kérelemmel lett volna érvényesíthető. A Hivatal erre vonatkozóan nem hivatkozott jogszabálysértésre, így az indítványozónak csupán a csatlakozó felülvizsgálati kérelmében előterjesztett álláspontja az Alapjogi Chartát és a Szociális Chartát érintően nem volt érdemben vizsgálható. A Kúria ezen a ponton hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 273. § (6) bekezdésére.

- [9] 1.3. Az indítványozó a Kúria ítélete ellen fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében az Abtv. 27. §-a alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Kúria támadott döntését. Álláspontja szerint az ítélet sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt hatékony bírói védelemhez és tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő alapjogát, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslat-hoz való jogát, továbbá ellentétes az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésével is, amely rendelkezés szerint Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját. Ezekon kívül megjelölte az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdését és a 26. cikk (1) bekezdését is.
- [10] Az indítványozó állítása szerint az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdése alapján az ítélet ellentétes az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: EJE), melyet Magyarországon az 1993. évi XXXI. törvény hirdetett ki) 6. cikk (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel. Az indítványozó hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) *K. M. C. kontra Magyarország* [(19554/11), 2012. július 10.], illetve *N. K. M. kontra Magyarország* [(73743/11), 2013. november 26.] ügyekben hozott ítéleteire, amelyekben az EJB elmarasztalta Magyarországot az indokolás nélküli felmentéssel kapcsolatban a hatékony bírói felülvizsgálathoz fűződő jog megsértése miatt.

- [11] Álláspontja szerint az ítélet azért sérti a bírósághoz fordulás jogát is, mert nem felel meg a tisztesség tartalmi követelményének abban a vonatkozásban, hogy a Kúria:
- nem is foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy felmentése már csak azért is jogellenes, mert az EJEE 6. cikk 1. pontjában foglalt hatékony bírói jogorvoslat-hoz való jog követelményébe ütközik,
  - egy olyan jogszabályt alkalmazott, amelyet az Alkotmánybíróság az Abh.-ban alkotmányellenesnek mondott,
  - és kizárólag a felmentés rendeltetésellenességét vizsgálta, ráadásul tévesen azt állapította meg, hogy az Indítványozó részéről e körben határozott tényállítás nem történt.
- [12] További állítása szerint a Kúria azon megállapítása, miszerint a csatlakozó felülvizsgálati kérelem az ügy érdemére tartozó jogkérdést érint, azt csak önállóan, felülvizsgálati kérelemmel lehetett volna érvényesíteni, teljességgel ellentmond a csatlakozó felülvizsgálati kérelem jogpolitikai indokának és sérti az indítványozó jogorvoslat-hoz való jogát.
- [13] 2. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [14] 2.1. Az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványnak meg kell felelnie az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi követelményeknek, továbbá az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen az indítványozónak az Abtv. 27. §-a szerinti érintettségét, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. §-ai szerinti feltételek fennállását.
- [15] 2.2. Az indítványozó a támadott bírói döntést a 2014. december 10-én megtartott tárgyaláson személyesen vette át, az alkotmányjogi panasz a határidő utolsó napján, 2015. február 10-én érkezett a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra, tehát határidőben benyújtottnak tekintendő. Az indítványozó részben teljesítette az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében meghatározott feltételeket is, és az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárásban a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [16] 2.3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további – tartalmi – feltételeit határozza meg. Eszerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

- [17] Az Abh. – egyéb rendelkezések mellett – megállapította, hogy a Kjt. 8. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt 2011. május 31-i hatállyal megsemmisítette. A határozat meghozatalakor hatályban volt, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: régi Abtv.) 42. §-a alapján az Alkotmánybíróság által megsemmisített jogszabályi rendelkezés főszabályként a határozat közzétételét követő napon veszttette hatályát. A régi Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján azonban az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezésének időpontját ettől eltérően is meghatározhatja, ha ezt a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolta. A *pro futuro* megsemmisítés két előfeltétele, hogy egyrészt a megalkotandó új jogszabály hatálybalépéséig biztosítható legyen a jogrend kiszámítható működése, másrészt, hogy az alkotmányellenes jogszabály időleges hatályban tartása kevesebb veszélyt jelent a jogrend épsége szempontjából, mint az azonnali megsemmisítés. [47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 549–550.]
- [18] Az Alkotmánybíróság az Abh. meghozatala során, a megsemmisítés időpontjának meghatározásánál figyelemmel volt arra, „hogy mivel a Kjt. 10. § (1) bekezdése alapján a kormánytisztviselői jogviszonyokban a Ktv.-nek a köztisztviselő lemondására és felmentésére vonatkozó 16–17. §-ai nem alkalmazandók, a Kjt. 8. § (1) bekezdésének megsemmisítése következtében a kormánytisztviselői jogviszony lemondással és felmentéssel való megszüntetése szabályozatlanul marad. Időt kívánt biztosítani a jogalkotónak az Alkotmánynak megfelelő szabályok megalkotására, ezért a Kjt. 8. § (1) bekezdését a jövőre nézve úgy semmisítette meg, hogy az 2011. május 31-én vesztí hatályát.” (ABH 2011, 49, 84.)
- [19] A *pro futuro* megsemmisítéssel tehát az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes jogszabályt meghatározott időtartamra kifejezett rendelkezésével a jövőre nézve alkalmazandónak nyilvánítja, és ilyen esetekben az alkotmányellenes jogszabály alkalmazhatósága tekintetében nincs mód sem egyedi, sem generális jelleggel annak ismételt elbírálására [lásd 1813/B/2010. AB határozat, ABH 2011, 2936, 2939.].
- [20] 2.4. Az Alkotmánybíróság ezt az álláspontját erősítette meg az elmúlt időszak során, a Kjt. 8. § (1) bekezdése alapján felmentett személyek alkotmányjogi panaszai alapján meghozott végzéseiben [lásd 3045/2013. (II. 28.) AB végzés, 3167/2013 (IX. 17.) AB végzés vagy 3066/2015. (IV. 10.) AB végzés], amikor kimondta, hogy „[a] *pro futuro* hatállyal megsemmisített jogszabályt (jogszabályi rendelkezést) az adott alkotmánybírósági határozat indokolásában a *pro futuro* megsemmisítés meghatározott okától függetlenül, minden esetben alkalmazni kell, amíg a megsemmisített jogszabály hatályát nem vesztí, hacsak

az Alkotmánybíróság az adott alkotmánybírósági határozatban másként nem rendelkezik.” {3167/2013 (IX. 17.) AB végzés, Indokolás [22]}

- [21] Ezekben az ügyekben az Alkotmánybíróság – a jelen ügyszámhoz hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyokról döntve – azt állapította meg, hogy tekintettel arra, hogy a bíróságok – a *pro futuro* megsemmisítés miatt – az Abh. közzététele után is kötelesek voltak az alkotmányellenessé nyilvánított Kjt. 8. § (1) bekezdését alkalmazni, az alkotmányjogi panaszok nem tartalmaznak új, alapvető alkotmányjogi kérdéseket, ugyanis az indítványban előadottakat az Abh.-ban az Alkotmánybíróság már elbírálta.
- [22] A jelen ügyben állított alapjogi sérelmekkel összefüggésben ugyanerre a következtetésre jutott az Alkotmánybíróság, tehát a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem merült fel.
- [23] 2.5. Az indítványozó a jogorvoslathoz való jogát azért vélte sérülni, mert a csatlakozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria nem vizsgálta érdemben. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben a következő megállapításra jutott: a Kúria a Pp. 273. § (6) bekezdésére utalt indokolása ezen részénél. Ez a szakasz írja elő, hogy a csatlakozó felülvizsgálati kérelem előterjesztésére a 244. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. A 244. § második mondata szerint, amennyiben a fellebbezés a per főtárgyát nem érinti, a per főtárgyára vonatkozóan csatlakozó fellebbezésnek nincs helye. A csatlakozó felülvizsgálati indítvány tehát a Pp. alapján – többek között – tartalmában korlátozott, az ellenérdekű fél (jelen esetben a Hivatal) által benyújtott felülvizsgálati indítvány tartalmi keretei között kell maradnia. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az alkotmányjogi panasz ezen része tartalmában a Pp. szabályait támadja, ezzel összefüggésben azonban az indítvány nem tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelmet.
- [24] 2.6. Az indítványozó az Alaptörvény Q) cikk (2) bekezdésének megsértését is állította alkotmányjogi panaszában, vagyis jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát kezdeményezte. Az Abtv. 32. § (2) bekezdése alapján azonban az indítványozó erre nem jogosult.
- [25] 2.7. Az Abtv. 27. §-a alapján az alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha a bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdését, valamint a 26. cikk (1) bekezdését is. Alkotmányjogi

panaszban azonban nem lehet hivatkozni ezen alaptörvényi rendelkezésekre, mivel nem az Alaptörvényben biztosított jogokat szabályoznak.

[26] Az Alkotmánybíróság a fent kifejtettek alapján az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *c)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2015. július 13.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

[27] Az indítvány visszautasításával nem értek egyet.

[28] A többségi döntés indokolása – az elmúlt időszak során, a Kjt. 8. § (1) bekezdése alapján felmentett személyek alkotmányjogi panaszai alapján meghozott alkotmánybírószági végzésekben foglalt indokokra hivatkozva – nem talált a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet az indítványban. A többségi indokolásban a visszautasítást megalapozása érdekében hivatkozott 3066/2015. (IV. 10.) AB végzés meghozatalában nem vettem részt, a 3045/2013. (II. 28.) AB végzéssel és a 3167/2013 (IX. 17.) AB végzéssel pedig nem értettem egyet. Az utóbbi végzésekhez fűzött különvéleményembe foglalt indokok alapján álláspontom szerint a jelen ügyben is helye lett volna az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának.

Budapest, 2015. július 13.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/619/2015.

